Natuurtoets natuurontwikkeling i.c.m. agrarisch natuurbeheer en energie opwekking - gemeente Westerveld

D E F I N I T I E F

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets natuurontwikkeling i.c.m. agrarisch natuurbeheer en energie opwekking - gemeente Westerveld

D E F I N I T I E F

Inhoud

Rapport en bijlagen

14 juni 2022
Projectnummer P001058

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
- 1.1 Aanleiding 3
- 1.2 Doel van het advies 3
- 1.3 Opzet van het rapport 3

2 Projectgebied en plannen 4
- 2.1 Ligging 4
- 2.2 Plannen 7

3 Soortenbescherming 9
- 3.1 Vaatplanten 10
- 3.2 Zoogdieren - vleermuizen 10
- 3.3 Zoogdieren - overige 11
- 3.4 Vogels 12
- 3.5 Amfibieën 13
- 3.6 Reptielen 13
- 3.7 Vissen 14
- 3.8 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden 14

4 Gebiedsbescherming 15
- 4.1 Natura 2000 15
  - 4.1.1 Inventarisatie 15
  - 4.1.2 Effectbeoordeling aanlegfase 16
  - 4.1.3 Effectbeoordeling gebruiksfase 17
- 4.2 Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid 18
  - 4.2.1 Natuurnetwerk Nederland 18
  - 4.2.2 Inventarisatie 18
  - 4.2.3 Toetsing 19

5 Conclusie en consequenties 20
- 5.1 Beschermde soorten 20
- 5.2 Beschermde gebieden 21

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

GroenLeven BV is voornemens om een perceel van circa 47 hectare bij Hoogersmilde te laten overgaan naar natuurontwikkeling in combinatie met agrarisch natuurbeheer en de aanleg van duurzame perceelsgebonden energiewinning. Momenteel zijn de betreffende percelen agrarisch in gebruik voor bollenteelt, maïs en akkerbouw.

In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek naar de effecten op de natuurwaarden uit te voeren. Het doel hiervan is na te gaan of het plan uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Het voorliggende rapport beschrijft de resultaten van dit onderzoek.

1.2 Doel van het advies

De uitgebreide natuurtoets beschrijft de ecologische beoordeling van het voornemen. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en de gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebieden) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen (NNN).

1.3 Opzet van het rapport

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

- beschrijving van het projectgebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

- bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid als potenties voor dergelijke soorten.

Op basis van de bekende gegevens en het veldonderzoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving.

Tot slot worden in hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

2 Projectgebied en plannen

2.1 Ligging

Onderzoeksgebied

Het projectgebied ligt ten westen van Hoogersmilde. Langs de zuidzijde van het projectgebied loopt de Bosweg. Aan de noord- en oostzijde wordt het projectgebied begrensd door bosgebied. Het projectgebied bestaat in de huidige situatie uit akkers met een oppervlakte van circa 47 ha (zie figuur 1).

Bebouwing

Aan de zuidoostzijde van het projectgebied staat een oude boerderij met enkele bijgebouwen. De plannen hebben echter alleen betrekking op de transformatie van de omliggende akkers. In dit rapport is de bebouwing dan ook niet meegenomen.

Figuur 1. Kaart met ligging van het onderzochte projectgebied (rood) (bron kaartachtergrond: ruimtelijkeplannen.nl)

Vegetatie en oppervlaktewater

Binnen het projectgebied is geen opgaande beplanting aanwezig. Langs de zuidelijke grens van het projectgebied staat een laan zomereiken en langs de oostelijke en noordelijke grens staat gemengd loofbos.

Op het moment van het veldbezoek waren de akkers in het gebied geoogst en deels ingeplant met lelies. Verder waren oogstresten van maïs, aardappel en graan aanwezig.

Rondom en binnen het projectgebied zijn meerdere sloten aanwezig. De sloten zijn in verschillende mate begroeid met oever- en watervegetatie. Aan de westzijde van het projectgebied loopt een kanaal van 2 tot3 m breed met oevers die begroeid zijn met rietvegetatie.

Foto's 1 en 2. Impressie van het projectgebied op 15 maart 2022. Links het aanzicht op het noorden vanuit het zuidoosten. Rechts het aanzicht op het zuiden vanuit het noorden.

Foto's 3-6. Linksboven de eikenlaan langs de zuidelijke grens richting het oosten. Rechtsboven de sloot op de oostelijke grens vanuit het zuiden. Linksonder het kanaal aan de westelijke grens van het projectgebied vanuit het noorden. Rechtsonder het projectgebied vanuit het zuidwesten.

Foto's 7 en 8. Impressie van het bos aan de oost- en noordzijde van het projectgebied.

2.2 Plannen

De plannen bestaan uit natuurontwikkeling in combinatie met agrarisch natuurbeheer en de aanleg van duurzame perceelsgebonden energiewinning met bewegende panelen ('zonnetrackers', zie figuur 2). Deze draaien mee met de zon en staan om 12 uur 's middags horizontaal. De tussen-afstand tussen de panelen in horizontale positie is overal 2,5 meter. De bedekkingsgraad van de panelen omvat hierdoor circa 37 ha van de totale oppervlakte van 47 ha grond.

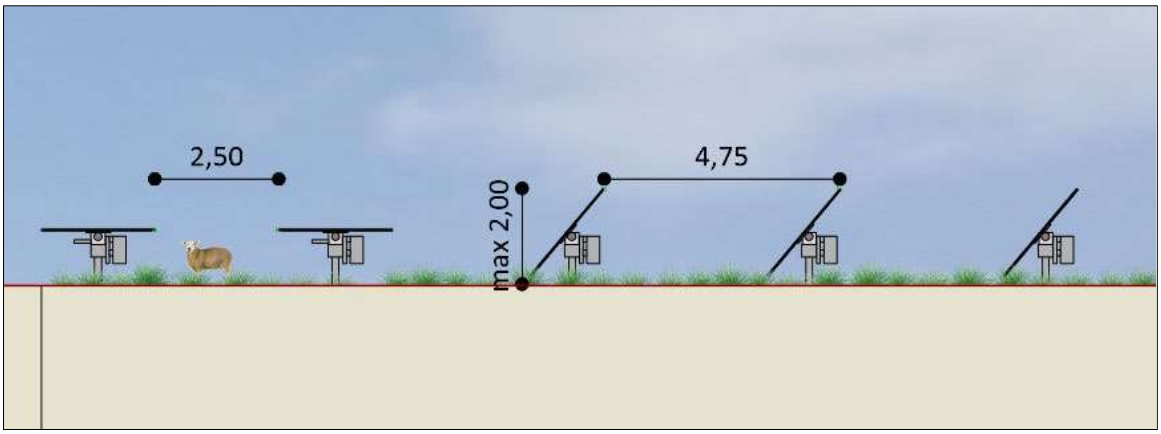

Figuur 2. De opstelling van de zonnetrackers. Bron: Landschappelijk Inpassingsplan Natuurlijk Zonnepark Bosweg Hoogersmilde (d.d. 3 mei 2022).

De perceelsgebonden energiewinning wordt landschappelijk en ecologisch ingepast (Buro Stad en Land, 2022). Het beheer van het park is gericht op ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden en het versterken van aanwezige natuur in de omgeving. De uitgangspunten voor het ontwerp zijn als volgt:

- panelen zijn niet/nauwelijks zichtbaar vanuit de omgeving;
- het hek heeft een vrije passage aan de onderzijde;
- aan de noordwest- en zuidwestzijde wordt het gebied afgeschermd door struweelbeplantingen;
- de landschappelijke structuur, kavelrichting, verkavelingslijnen en omvang kavels blijven behouden;
- aan de zuidzijde (en beperkt westzijde) wordt een ecologische oever ingericht;
- langs de randen en tussen de panelen liggen kruidenrijke vegetatiestroken;
- circa 11 ha van het projectgebied wordt ingericht als primair foerageergebied voor das;
- aan de westzijde is een informatiepunt voorzien, aansluitend op de Bosweg met uitzicht over het omliggende landschap en de panelenvelden.

Bestaande sloten worden deels gedempt of aangepast met natuurvriendelijke oevers.

Figuur 3. Inrichtingsplan d..d 20-05-2022 Bron: Buro Stad en Land

3 Soortenbescherming

Wet- en regelgeving

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming is uitgewerkt in de Wet natuurbescherming (Wnb). De bescherming van flora- en faunasoorten is in de Wet natuurbescherming (Wnb) opgedeeld in twee beschermingscategorieën:

- Strikt beschermde soorten:
  - soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1);
  - soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5).
- Overige beschermde soorten:
  - nationaal beschermde soorten (artikel 3.10).

Beschermingsregime

Voor beide categorieën geldt dat het verboden is opzettelijk exemplaren te doden, vangen of plukken en voortplantingsverblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen. Een belangrijk verschil tussen beide beschermingsregimes is dat voor de strikt beschermde soorten ook het opzettelijk verontrusten verboden is, terwijl dit voor de overige beschermde soorten niet het geval is. Voor vogels geldt daarnaast dat het opzettelijk storen niet verboden is ingeval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Echter, voor vogels die in bijlage II van de Conventie van Bern staan, geldt deze uitzondering niet. Daarnaast is er een lijst met jaarrond beschermde broedvogelnesten. Dat houdt in dat voor de op deze lijst genoemde vogelsoorten de nestplaats ook buiten het broedseizoen beschermd is.

Het beschermingsregime van de overige (nationaal) beschermde soorten is voor elke soort gelijk. Wel kunnen provincies voor deze soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 verlenen. Deze zogenaamde vrijstellingslijsten zijn opgenomen in de provinciale verordeningen en komen tussen de provincies grotendeels overeen.

Geraadpleegde bronnen

Via het uitvoerportaal van de NDFF is een uittreksel van de NDFF opgevraagd (© NDFF 28 maart 2022 15.02 uur)[1].

Veldonderzoek

Het projectgebied is op 13 maart 2022 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het projectgebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna. Daarnaast zijn ook de randen van het bosgebied afgelopen om sporen van beschermde soorten te zoeken.

[1] Dit uittreksel is toegevoegd aan dit rapport als bijlage 1.

Beschrijving resultaten

Op basis van de verzamelde informatie door middel van bronnen- en veldonderzoek, bekende ecologische principes en expert judgement volgt navolgend per soortengroep een beschrijving van de (te verwachten) effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten. Indien het nemen van vervolgstappen (zoals aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing) nodig is, wordt dit eveneens vermeld.

3.1 Vaatplanten

Inventarisatie

Er is geen opgaande beplanting binnen het projectgebied aanwezig. Langs de zuidelijke grens van het projectgebied staat een rij zomereiken en langs de oostelijke en noordelijke grens is loofbos aanwezig. Op de akkers wordt voornamelijk maïs, graan en aardappel verbouwd en bollen geteeld. Tussen deze akkers zijn stroken tijdelijk grasland aanwezig. Waargenomen plantensoorten in het projectgebied zijn onder meer kleine veldkers en echte valeriaan. Verder is een aantal algemene gras- en plantensoorten langs de randen van de akkers waargenomen, zoals kleine brandnetel en smalle weegbree. Oever- en watervegetatie van de sloten en het kanaal bestaat grotendeels uit pitrus, varens en algemene gras- en rietsoorten.

Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en komen ook niet naar voren uit de gegevens van de NDFF. Gezien de voedselrijkdom van het projectgebied worden ook geen beschermde plantensoorten binnen het projectgebied verwacht.

Toetsing

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen zijn geen verbodsovertredingen ten aanzien van beschermde planten aan de orde.

3.2 Zoogdieren - vleermuizen

Inventarisatie

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het projectgebied gewone dwergvleermuis en laatvlieger bekend zijn. Door de afwezigheid van bebouwing of bomen binnen het projectgebied kunnen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen in het projectgebied worden uitgesloten.

Met name de randen van het projectgebied vormen geschikt foerageergebied voor vleermuissoorten als laatvlieger. De bomenrij ten zuiden van het projectgebied maakt mogelijk deel uit van een vliegroute van vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis (NDFF). Het kanaal ten westen van het projectgebied maakt mogelijk onderdeel uit van een vliegroute voor bijvoorbeeld watervleermuis en meervleermuis.

Toetsing

Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Het projectgebied wordt, als gevolg van het project, niet geheel ongeschikt voor foeragerende vleermuizen. De inrichting voorziet daarnaast in beplanting waarvan ook insecten (de voedselbron van vleermuizen) profiteren. Bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten door verlies van foerageergebied treden niet op.

De bomenrij ten zuiden en het kanaal ten westen van het projectgebied blijven beschikbaar als potentiële vliegroute van vleermuizen. Om verstoring van lichtgevoelige vleermuissoorten te voorkomen, dient tijdens de aanleg- en gebruiksfase gebruik te worden gemaakt van bouwlampen en buitenverlichting die geen lichtuitstraling veroorzaken op de bomenrij of het oppervlaktewater van het kanaal. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van gerichte lichtarmaturen.

3.3 Zoogdieren - overige

Inventarisatie

Uit de gegevens van de NDFF komt het voorkomen van een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals bosmuis, haas en vos, naar voren (NDFF). Op basis van de aanwezige habitats en bekende verspreiding vormen met name de bosranden direct buiten het projectgebied deels geschikt leefgebied voor deze algemene soorten. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Verder zijn uit de omgeving van het projectgebied een aantal niet-vrijgestelde zoogdiersoorten bekend, namelijk boommarter, das, eekhoorn, steenmarter, otter en wild zwijn. In het projectgebied zijn geen sporen van boommarter, eekhoorn, steenmarter, otter en wild zwijn aangetroffen. Vanwege het gebrek aan opgaande begroeiing en bebouwing vormt het projectgebied ook geen geschikt leef- of foerageergebied voor boommarter, eekhoorn en steenmarter.

Ook kan de aanwezigheid van otter in het projectgebied worden uitgesloten door de afwezigheid van grotere wateren met voldoende dekking en oeverbegroeiing. De akkers van het projectgebied vormen mogelijk wel onderdeel van het foerageergebied van wild zwijn.

In het projectgebied zijn sporen van das aangetroffen. Langs de oost- en westkant van het projectgebied zijn diverse dassenlatrines met oude en recentere uitwerpselen gevonden. In het oosten en westen zijn eveneens krabsporen gevonden die van das afkomstig kunnen zijn. Net ten noorden van het projectgebied zijn potentiële graafsporen gevonden. Er zijn direct langs de randen van het projectgebied geen burchten aangetroffen. De aangetroffen sporen duiden er op dat het projectgebied onderdeel is van het leefgebied van das. En dient als secundair foerageergebied (Bij12, 2017). Primair foerageergebied, zoals permanent bemest grasland, is niet in het projectgebied aanwezig.

Toetsing

Als gevolg van het plan gaan geen verblijfplaatsen van boommarter, eekhoorn, steenmarter, otter of wild zwijn verloren. Er zijn tijdens het veldbezoek geen burchten van das in of grenzend aan het projectgebied aangetroffen. Aantasting van burchten of (vlucht)pijpen door de werkzaamheden in het plangebied is niet aan de orde. Mede gelet op de aard van de werkzaamheden zal geen sprake zijn van

verstoring van eventuele verblijfplaatsen verderop in het bos. Het plan heeft geen negatieve invloed op de functie van het projectgebied als foerageergebied van das.
Bij de realisatie van het plan wordt circa 11 ha primair foerageergebied voor das aangelegd in de vorm van grasland met schapenbegrazing. Ook wordt struweel met besdragende struiken langs de west- en zuidzijde aangeplant.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene beschermde zoogdieren worden verstoord en/of vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. Deze algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de provincie Drenthe onder de vrijstellingsregeling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht van de Wet natuurbescherming, maar hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

3.4 Vogels

Inventarisatie
Tijdens het veldbezoek is een aantal algemene vogelsoorten waargenomen, zoals kieviet, merel en pimpelmees. Ook is langs de rand van het projectgebied buizerd waargenomen en is boven de akkers van het projectgebied een zingende veldleeuwerik waargenomen.

Nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen binnen het projectgebied kunnen door het ontbreken van bebouwing en bomen worden uitgesloten. Ook in de bomen direct rondom het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen. Mogelijk vormt het projectgebied een onderdeel van het foerageergebied van soorten als buizerd en sperwer, die uit de omgeving bekend zijn (NDFF). Op de akkers kunnen mogelijk enkele algemene weidevogels, zoals scholekster of kievit, broeden. Ook de zeldzamere, niet-beschermde veldleeuwerik, die tijdens het veldbezoek is waargenomen, kan op de akkers broeden. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend tijdens het broedseizoen beschermd.

Toetsing
Als gevolg van de ontwikkelingen gaan geen jaarrond beschermde vogelnesten verloren. Het projectgebied vormt naar verwachting onderdeel van het foerageergebied van soorten als sperwer en buizerd. Na uitvoering van het plan zal het projectgebied ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten soorten. Echter is in de omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig.

Met betrekking tot overige broedvogelsoorten kan ervan worden uitgegaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden opgestart en continu worden doorgevoerd. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van

ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt. Voor veldleeuwerik duurt het broedseizoen van begin april tot in augustus.

3.5 Amfibieën

Inventarisatie

Er zijn diverse algemeen beschermde amfibieën bekend uit de omgeving van het projectgebied, zoals bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad (NDFF). Voor deze algemene soorten, die geschikt leefgebied kunnen vinden in de sloten van het projectgebied, geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Verder zijn de niet-vrijgestelde boomkikker en heikikker uit de omgeving van het projectgebied bekend (NDFF). Voor boomkikker vormt het projectgebied door het ontbreken van wateren met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie binnen bebost, struweelachtig gebied geen geschikt leefgebied. Het projectgebied is door de aanwezigheid van intensief gebruikt agrarisch landschap en de afwezigheid van vennen niet geschikt voor heikikker.

Toetsing

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. Negatieve effecten op beschermde reptielen treden niet op.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele algemene beschermde amfibieën worden verstoord en/of vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de provincie Drenthe onder de vrijstellingsregeling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

3.6 Reptielen

Inventarisatie

Uit de gegevens van de NDFF komen waarnemingen van levendbarende hagedis, ringslang en adder in de omgeving van het projectgebied naar voren. Aanwezigheid van levendbarende hagedis en adder in het projectgebied kan echter op voorhand worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat, zoals grootschalige heide- en hoogveengebieden en plekken met ondoordringbare vegetatie om te kunnen opwarmen in de zon. Voor ringslang ontbreekt eveneens geschikt habitat, zoals waterrijke zand- en veengronden.

Toetsing

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Negatieve effecten op beschermde reptielen treden niet op.

3.7 Vissen

Inventarisatie

In de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten (NDFF). De sloten in het projectgebied zijn vanwege de hoge voedselrijkheid en beperkte water- en oevervegetatie niet geschikt voor beschermde vissoorten.

Toetsing

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Het plan leidt niet tot negatieve effecten op beschermde vissoorten.

3.8 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Inventarisatie

Uit de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen van noordse winterjuffer bekend. Geschikt habitat voor deze soort, zoals laagveenmoerassen en heidevelden, ontbreekt in het projectgebied.

Toetsing

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroepen dagvlinders, libellen en overige ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen zijn geen verbodsovertredingen te verwachten.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Natura 2000

In de Wet natuurbescherming is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wet natuurbescherming een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

4.1.1 Inventarisatie

Het projectgebied vormt geen onderdeel van een Natura 2000-gebied. Het projectgebied wordt wel omringd door het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld (zie figuur 4). Dit Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelen voor 14 habitattypen, 2 Habitatrichtlijnsoorten en 9 broedvogelsoorten (zie tabellen 1-3).

Figuur 4. Ligging van het projectgebied (rode omlijning) ten opzichte van het Natura 2000-gebied (gearceerd). Bron: Natura 2000 Network Viewer

Tabel 1. Instandhoudingsdoelen habitattypen

Habitattype	Habitatsubtype	Oppervlakte	Kwaliteit
H2310 - Stuifzandheiden met struikhei		>	>
H2320 - Binnenlandse kraaiheibegroeiingen		=	>
H2330 - Zandverstuivingen		>	>
H3110 - Zeer zwakgebufferde vennen		=	>
H3130 - Zwakgebufferde vennen		=	>
H3160 - Zure vennen		=	>
H3260A - Beken en rivieren met waterplanten	waterranonkels	>	>
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	>	>
H4030 - Droge heiden		=	=
H5130 - Jeneverbesstruwelen		=	>
H6230* - Heischrale graslanden		>	>
H7110B* - Actieve hoogvenen	heideveentjes	>	>
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		>	>
H9190 - Oude eikenbossen		>	>

Tabel 2. Instandhoudingsdoelen Habitatrichtlijnsoorten

Soort	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
H1166 - Kamsalamander	>	>	>
H1831 - Drijvende waterweegbree	=	=	=

Tabel 3. Instandhoudingsdoelen broedvogels

Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied?
A004 - Dodaars	definitief	40	=	=
A072 - Wespendief	definitief	8	=	=
A233 - Draaihals	definitief	5	>	>
A236 - Zwarte specht	definitief	30	=	=
A246 - Boomleeuwerik	definitief	110	=	=
A275 - Paapje	definitief	18	=	=
A276 - Roodborsttapuit	definitief	100	=	=
A277 - Tapuit	definitief	60	>	>
A338 - Grauwe klauwier	definitief	20	>	>

4.1.2 Effectbeoordeling aanlegfase

Voor de effectbeoordeling is de effectenindicator Natura 2000 geraadpleegd (zie bijlage 2). Daarbij is gekozen voor effecten uit de categorie 'industrie', omdat deze activiteit het meest lijkt op de aanleg van een duurzaam energieopwekkingssysteem. De werkzaamheden tijdens de aanlegfase vinden plaats buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Dit maakt dat alleen sprake kan zijn van mogelijke effecten als gevolg van externe werking. De in de effectenindicator benoemde effecten oppervlakteverlies en versnippering kunnen op voorhand worden uitgesloten. Deze effecten zijn daarom niet getoetst.

Verzuring en vermesting door stikstofdepositie.

Voor stikstofdepositie geldt dat een eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is vrijgesteld van vergunningplicht. Een vergunning van de Wet natuurbescherming voor een eventuele toename van stikstofdepositie in de aanlegfase is niet nodig.

Verontreiniging

Het plan maakt tijdens de aanlegfase geen lozing of emissie van verontreinigende stoffen, anders dan stikstofemissie (zie hiervoor bij verzuring en vermesting), mogelijk.

Doordat de aanleg (bouw) buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt en geen sprake is van lozingen of emissies, komen er geen verontreinigende stoffen in het Natura 2000-gebied terecht. Een negatief effect op habitats of soorten van Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld tijdens de aanlegfase kan worden uitgesloten.

Verdroging

De aanlegwerkzaamheden vinden plaats buiten het Natura 2000-gebied. In het omringende Natura 2000-gebied is sprake van een gereguleerd waterpeil. Het plan zal niet leiden tot een verandering van het waterpeil in het omringende natuurgebied.

Verstoring door geluid, trillingen en optische verstoring

Een deel van de broedvogelsoorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld is volgens de effectenindicator gevoelig voor verstoring door geluid, trilling en/of optische verstoring. In de toetsing bij de soortenbescherming is aangegeven dat het nodig is de sloop- en aanlegwerkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren om vernietiging of verstoring van bezette nesten te voorkomen. Dit zorgt er ook voor dat verstoring van broedvogels waarvoor een instandhoudingsdoel geldt, wordt voorkomen.

Verstoring door licht

De werkzaamheden tijdens de aanlegfase vinden overdag plaats. Daarnaast is bij het hoofdstuk over soortenbescherming aangegeven dat het nodig is verstoring van vleermuizen te voorkomen door gebruik te maken van bouwlampen en buitenverlichting die geen lichtuitstraling veroorzaken op de bomenrij of het oppervlaktewater van het kanaal. Hierdoor worden tevens effecten op aangewezen broedvogels van het omringende Natura 2000-gebied voorkomen.

Mechanische effecten.

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen et cetera die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De plannen hebben geen extra betredingen van het Natura 2000-gebied of andere mechanische effecten door menselijke activiteiten tijdens de aanlegfase tot gevolg. Het plan leidt daarom niet tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door mechanische effecten.

4.1.3 Effectbeoordeling gebruiksfase

Het projectgebied ligt buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. In de gebruiksfase worden door het plan ook geen activiteiten mogelijk gemaakt binnen het Natura 2000-gebied. Daarom kunnen ook in de gebruiksfase uitsluitend potentiële effecten optreden door externe werking.

Verzuring en bemesting door stikstofdepositie

In de huidige situatie wordt het projectgebied bemest voor de teelt van bollen, maïs en aardappels. In de nieuwe situatie wordt een groot deel van het projectgebied (37 ha) niet meer bemest. Op 11 ha van het huidige projectgebied zullen gedurende een paar maanden gezoneerd schapen lopen. Het is aannemelijk dat de totale hoeveelheid bemesting in het projectgebied afneemt. Een negatief effect als gevolg van verzuring of vermesting door stikstofdepositie in de gebruiksfase wordt niet verwacht.

Verdroging en verontreiniging

Tijdens het gebruik van het plangebied is geen sprake van verdroging en/of lozing en emissie van verontreinigende stoffen in het Natura 2000-gebied. Een negatief effect op habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld kan worden uitgesloten.

Verstoring door geluid, trillingen en optische verstoring

Een negatief effect als gevolg van verstoring door geluid, trillingen en optische verstoring in de gebruiksfase kan worden uitgesloten doordat het zonneveld in de gebruiksfase geen geluid, trillingen of optische verstoring veroorzaakt op het nabijgelegen Natura 2000-gebied.

Verstoring door licht

Bij de soortenbescherming is aangegeven dat het nodig is verstoring van vleermuizen te voorkomen door in de (aanleg- en) gebruiksfase geen gebruik te maken van buitenverlichting die lichtuitstraling boven het water veroorzaakt. Dit zal er ook voor zorgen dat verstoring van broedvogels waarvoor een instandhoudingsdoel voor het Natura 2000-gebied is geformuleerd, wordt voorkomen.

Mechanische effecten

In de gebruiksfase is geen sprake van het extra toegankelijk maken van het nabijgelegen Natura 2000-gebied. Negatieve effecten door een toename van betreding van het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten.

4.2 Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsverordening Drenthe.

4.2.2 Inventarisatie

Het projectgebied is onderdeel van een gebied dat is aangewezen als NNN.

Figuur 5. Ambitiekaart 2021. Oranje = Natuurdoeltype N00.01.

4.2.3 Toetsing

De landbouwenclave heeft nu de bestemming Landbouw, maar is op de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan 2021 van provincie Drenthe aangegeven als natuurdoeltype N00.01 Nog om te vormen naar natuur. Dit natuurdoel staat omschreven als:

"Gronden met een intensief agrarisch of ander verleden die een natuurbestemming krijgen, hebben meestal niet van de ene op de andere dag natuurwaarden. Hiervoor is eerst een omvormingsbeheer (verschraling) nodig of inrichting, zoals het afvoeren van de voedselrijke bouwvoor of bosaanplant. Dit kan vaak niet meteen. Vaak is er wel al aangepast beheer nodig. Om deze gronden met een natuurbestemming toch op de kaart te kunnen zetten is er het beheertype 'nog om te vormen naar natuur'. Hiermee is voor het beheer en beleid inzichtelijk waar en hoeveel natuur nog omgevormd of ingericht moet worden."[2]

Als ook voor de toekomst nog niet duidelijk is tot welke natuur het wordt omgevormd, kan het ook op de ambitiekaart van de provincie staan aangegeven, totdat daadwerkelijk aan een inrichting wordt gewerkt. Het ontwerp van het plangebied is gericht op natuurontwikkeling. Met de voorgestelde inrichtingsmaatregelen uit het landschapsinrichtingsplan en een juist beheer, draagt het plan bij aan de provinciale natuurdoelen en is niet in strijd met het natuurdoeltype.

---

[2] https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n00-natuurtypen/n00-01-nog-om-te-vormen-naar-natuur/

5 Conclusie en consequenties

5.1 Beschermde soorten

Vleermuizen

In verband met de verstoring van vleermuizen boven het kanaal en de bomenrij is het nodig om zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase geen verlichting te gebruiken die directe lichtuitstraling op het oppervlaktewater of bomen veroorzaakt.

Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele algemene beschermde zoogdieren worden verstoord en/of vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de provincie Drenthe onder de vrijstellingsregeling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Negatieve effecten op niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten kunnen worden uitgesloten.

Vogels

Het projectgebied vormt naar verwachting een klein onderdeel van het foerageergebied van buizerd en sperwer, steenuil en kerkuil. Na uitvoering van het plan zal het projectgebied niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor deze soorten en bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op buizerd en sperwer door verlies van foerageergebied treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten - de soorten waarvan de nestplaats alleen beschermd is ten tijde van het gebruik als broedplaats (broedseizoen) - geldt in het gehele gebied dat wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord en vernietigd. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te verstoren of te vernietigen. Met betrekking tot de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient daarom rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Amfibieën

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele algemene beschermde amfibieën worden verstoord en/of vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de provincie Drenthe onder de vrijstellingsregeling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Overige soorten

In het projectgebied zijn geen beschermde vaatplanten, insecten, reptielen of vissen te verwachten. Verbodsovertredingen zijn niet aan de orde waardoor het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor deze soorten niet nodig is.

5.2 Beschermde gebieden

Het plan leidt zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase niet tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld of andere in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde Natura 2000-gebieden door verstoring of aantasting. Deze conclusie geldt voor zowel de aanleg als de gebruiksfase.

Voor stikstofdepositie geldt op grond van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering een vrijstelling voor de vergunningplicht voor de werkzaamheden tijdens de aanlegfase. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie in de gebruiksfase kunnen worden uitgesloten door gebruik te maken van intern salderen. Een vergunning van de Wet natuurbescherming is daarom niet nodig. De ontwikkeling op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet in strijd met de Omgevingsverordening Drenthe

Uitvoerbaarheid

Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het projectgebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde soorten of gebieden in de omgeving verandert.

Bijlagen

Bijlage 1. Opgave van NDFF

NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA

Uitvoerportaal

NDFFZonnepark Hoogersmilde

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

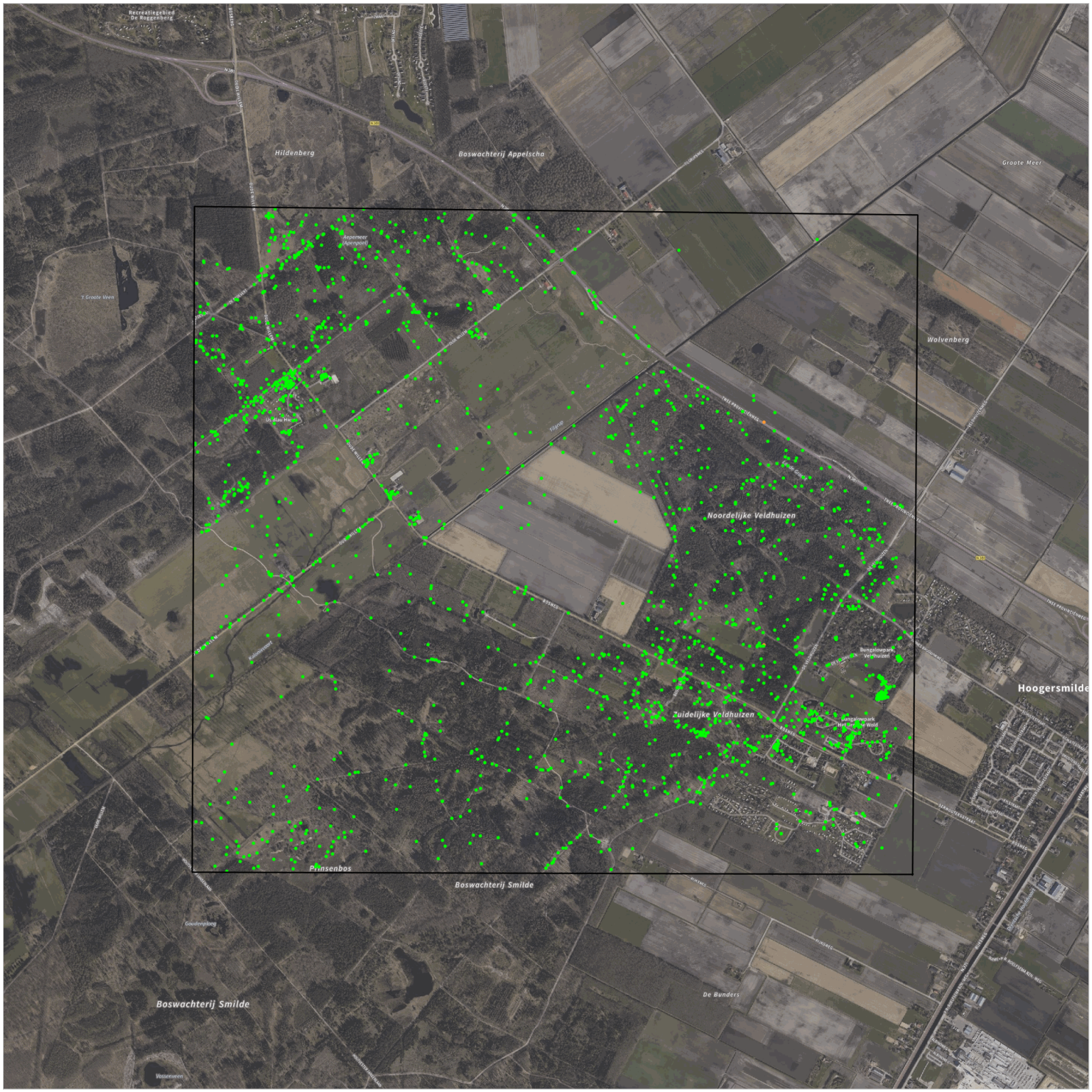

N

2495 records

- Middelpunt < 1km²
- Middelpunt 1km² - 5km²
- Middelpunt > 5km²
- Vlak

0 1000

schaal 1 : 25000

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Zoekvraag

Soort	Soortgroep	Wet en Beleid	Periode	Bronhouder	Zoekgebied

Samenvatting

(unieke soorten) / totaal aantal waarnemingen

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten	**(38) 2003**
Blauwe reiger	21
Boerenzwaluw	63
Bonte vliegenvanger	45
Boomklever	143
Boomkruiper	146
Boomvalk	4
Bosuil	21
Buizerd	119
Ekster	3
Gekraagde roodstaart	22
Gierzwaluw	9
Glanskop	58
Grauwe vliegenvanger	22
Groene specht	41
Grote bonte specht	212
Havik	21
Huismus	115
Huiszwaluw	13
IJsvogel	11
Kerkuil	1
Kleine bonte specht	31
Koolmees	409
Oeverzwaluw	1
Ooievaar	22
Pimpelmees	179
Raaf	4
Ransuil	2
Roek	4
Sperwer	29
Spreeuw	32
Steenuil	1
Tapuit	8
Torenvalk	26
Wespendief	16
Zwarte kraai	36
Zwarte mees	49
Zwarte roodstaart	1
Zwarte specht	63

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (FL)	**(26) 890**
Blauwe reiger	21
Boerenzwaluw	63
Boomvalk	4
Bosuil	21
Buizerd	119
Gierzwaluw	9
Groene specht	41
Grote bonte specht	212
Havik	21
Huismus	115
Huiszwaluw	13
IJsvogel	11
Kerkuil	1
Kleine bonte specht	31
Oeverzwaluw	1
Ooievaar	22
Raaf	4
Ransuil	2
Roek	4
Sperwer	29
Spreeuw	32
Steenuil	1
Tapuit	8
Torenvalk	26
Wespendief	16
Zwarte specht	63

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (LI)	**(38) 2003**
Blauwe reiger	21
Boerenzwaluw	63
Bonte vliegenvanger	45
Boomklever	143
Boomkruiper	146
Boomvalk	4
Bosuil	21
Buizerd	119
Ekster	3
Gekraagde roodstaart	22
Gierzwaluw	9
Glanskop	58
Grauwe vliegenvanger	22
Groene specht	41
Grote bonte specht	212
Havik	21
Huismus	115
Huiszwaluw	13
IJsvogel	11
Kerkuil	1
Kleine bonte specht	31
Koolmees	409
Oeverzwaluw	1
Ooievaar	22
Pimpelmees	179
Raaf	4
Ransuil	2
Roek	4
Sperwer	29
Spreeuw	32
Steenuil	1
Tapuit	8
Torenvalk	26
Wespendief	16
Zwarte kraai	36
Zwarte mees	49
Zwarte roodstaart	1
Zwarte specht	63

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (OV)	**(18) 533**
Boerenzwaluw	63
Boomvalk	4
Bosuil	21
Buizerd	119
Gierzwaluw	9
Havik	21
Huismus	115
Huiszwaluw	13
Kerkuil	1
Ooievaar	22
Raaf	4
Ransuil	2
Roek	4
Sperwer	29
Steenuil	1
Torenvalk	26
Wespendief	16
Zwarte specht	63
RL: Bedreigd	**(3) 10**
Boomkikker	1
Noordse winterjuffer	1
Tapuit	8
RL: Gevoelig	**(11) 398**
Boerenzwaluw	63
Grauwe vliegenvanger	22
Haas	9
Huismus	115
Huiszwaluw	13
Konijn	7
Levendbarende hagedis	104
Raaf	4
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Zwarte mees	49

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
RL: Kwetsbaar	**(7) 93**
Adder	13
Boomvalk	4
Laatvlieger	1
Ransuil	2
Ringslang	46
Steenuil	1
Torenvalk	26
SNL soorten	**(13) 730**
Boomklever	143
Boomkruiper	146
Gekraagde roodstaart	22
Grauwe vliegenvanger	22
Groene specht	41
Grote bonte specht	212
Havik	21
Kleine bonte specht	31
Noordse winterjuffer	1
Raaf	4
Tapuit	8
Wespendief	16
Zwarte specht	63

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Wnb - andere soorten	**(22) 479**
Adder	13
Bastaardkikker	1
Boommarter	9
Bosmuis	8
Bruine kikker	9
Das	36
Eekhoorn	54
Egel	3
Gewone pad	7
Groene kikker (Onb.)	8
Haas	9
Kleine watersalamander	2
Konijn	7
Levendbarende hagedis	104
Ree	94
Ringslang	46
Rosse woelmuis	5
Steenmarter	9
Vos	41
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (DR)	**(8) 273**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (EZ)	**(8) 273**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wild zwijn	2

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Wnb - andere soorten (FL)	**(10) 285**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (FR)	**(7) 264**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (GL)	**(10) 285**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (GR)	**(10) 286**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Haas	9
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Wnb - andere soorten (LB)	**(8) 273**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (NB)	**(9) 283**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wnb - andere soorten (NH)	**(10) 285**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Wnb - andere soorten (OV)	**(11) 288**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Egel	3
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (UT)	**(8) 273**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wild zwijn	2
Wnb - andere soorten (ZH)	**(8) 273**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wild zwijn	2

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Wnb - andere soorten (ZL)	**(12) 301**
Adder	13
Boommarter	9
Das	36
Eekhoorn	54
Haas	9
Konijn	7
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46
Steenmarter	9
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2
Wnb - Habitatrichtlijn	**(6) 13**
Boomkikker	1
Gewone dwergvleermuis	5
Heikikker	4
Laatvlieger	1
Noordse winterjuffer	1
Otter	1

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Beleid	
Wnb - Vogelrichtlijn	**(24) 650**
Boerenzwaluw	3
Bonte vliegenvanger	15
Boomklever	30
Boomkruiper	78
Bosuil	2
Buizerd	2
Gekraagde roodstaart	13
Glanskop	34
Grauwe vliegenvanger	7
Groene specht	4
Grote bonte specht	61
Havik	2
Huismus	28
Kerkuil	1
Kleine bonte specht	6
Koolmees	230
Pimpelmees	77
Raaf	1
Sperwer	1
Spreeuw	7
Wespendief	2
Zwarte kraai	3
Zwarte mees	37
Zwarte specht	6

Soortgroepen	
Vleermuizen	**(2) 6**
Gewone dwergvleermuis	5
Laatvlieger	1

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFFZonnepark Hoogersmilde

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Soortgroepen	
Overige zoogdieren	**(15) 290**
Boommarter	9
Bosmuis	8
Das	36
Eekhoorn	54
Egel	3
Haas	9
Konijn	7
Otter	1
Ree	94
Rosse woelmuis	5
Steenmarter	9
Vos	41
Wezel	8
Wezel/Hermelijn	4
Wild zwijn	2

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Soortgroepen	
Vogels	**(38) 2003**
Blauwe reiger	21
Boerenzwaluw	63
Bonte vliegenvanger	45
Boomklever	143
Boomkruiper	146
Boomvalk	4
Bosuil	21
Buizerd	119
Ekster	3
Gekraagde roodstaart	22
Gierzwaluw	9
Glanskop	58
Grauwe vliegenvanger	22
Groene specht	41
Grote bonte specht	212
Havik	21
Huismus	115
Huiszwaluw	13
IJsvogel	11
Kerkuil	1
Kleine bonte specht	31
Koolmees	409
Oeverzwaluw	1
Ooievaar	22
Pimpelmees	179
Raaf	4
Ransuil	2
Roek	4
Sperwer	29
Spreeuw	32
Steenuil	1
Tapuit	8
Torenvalk	26
Wespendief	16
Zwarte kraai	36
Zwarte mees	49
Zwarte roodstaart	1
Zwarte specht	63
Reptielen	**(3) 163**
Adder	13
Levendbarende hagedis	104
Ringslang	46

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFFZonnepark Hoogersmilde

NDFF Zonnepark Hoogersmilde

Soortgroepen	
Amfibieën	**(7) 32**
Bastaardkikker	1
Boomkikker	1
Bruine kikker	9
Gewone pad	7
Groene kikker (Onb.)	8
Heikikker	4
Kleine watersalamander	2
Libellen	**(1) 1**
Noordse winterjuffer	1

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Bijlage 2. Effectenindicator Natura 2000

Storingsfactor	1 Oppervlakteverlies	2 Versnippering	3 Verzuring door N-depositie uit de lucht	4 Vermesting door N-depositie uit de lucht	7 Verontreiniging	8 Verdroging	13 Verstoring door geluid	14 Verstoring door licht	15 Verstoring door trilling	16 Optische verstoring	17 Verstoring door mechanische effecten
Stuifzandheiden met struikhei	🟧	🟧	🟩	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
Zandverstuivingen	🟧	🟧	🟧	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
Zeer zwakgebufferde vennen	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Zwakgebufferde vennen	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Zure vennen	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Beken en rivieren met waterplanten	🟧	🟧	🟩	🟩	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Vochtige heiden	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Droge heiden	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
Jeneverbesstruwelen	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
*Heischrale graslanden	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
*Actieve hoogvenen	🟧	🟧	🟩	🟥	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Pioniervegetaties met snavelbiezen	🟧	🟧	🟧	🟧	🟧	🟥	☒	☒	☒	🟧	🟧
Oude eikenbossen	🟧	🟧	🟩	🟥	🟧	🟩	☒	☒	☒	🟧	🟧
Drijvende waterweegbree	🟧	☒	🟥	🟥	🟧	☒	☒	☒	☒	☒	🟧
Kamsalamander	🟥	🟥	🟥	🟥	🟥	🟥	...	...	...	...	🟧
Boomleeuwerik (broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	🟧	🟧	🟩	🟩	🟩
Dodaars (niet-broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟧	🟩	🟧	🟩	🟩	...
Dodaars (broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟧	🟩	🟧	🟩	🟩	...
Draaihals (broedvogel)	🟥	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	🟧	🟧	🟩	🟩	...
Grauwe Klauwier (broedvogel)	🟥	🟥	🟥	🟥	🟧	🟩	🟧	🟧	🟩	🟩	🟧
Paapje (broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟧	🟧	🟧	🟩	🟩	...
Roodborsttapuit (broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟧	🟧	🟧	🟩	🟩	...
Tapuit (broedvogel)	🟥	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	🟧	🟧	🟩	🟧	...
Wespendief (broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	🟧	🟧	🟩	🟩	🟥
Zwarte Specht (broedvogel)	🟧	🟧	🟥	🟥	🟧	🟩	🟧	🟧	🟩	🟩	🟧

🟥 zeer gevoelig
🟧 gevoelig
🟩 niet gevoelig
☒ n.v.t.
... onbekend

Colofon

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
P001058

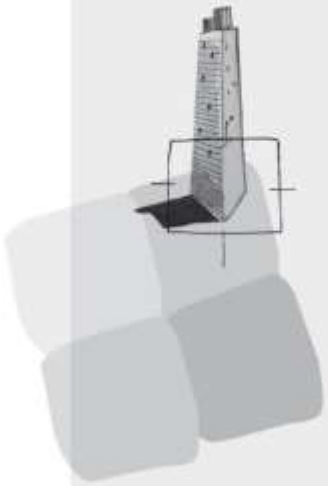

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort